

149 . Zalău | Județ: Sălaj | Punct: Biserica reformată, str. Andrei Șaguna nr. 7 | Anul: 2011

Anul: 2011

Cod RAN: 139713.25

Perioade: Evul Mediu, Perioada modernă

Epoci: Evul Mediu, Perioada modernă

Categorii sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Vasile Daniel Culic, Horea Dionisiu Pop

Instituții: Muzeul Județean de Istorie și Artă, Zalău, Muzeul Județean de Istorie și Artă, Zalău

Raport

Sub aspectul actual al monumentului se ascund urmele vechii biserici parohiale a Zalăului medieval. Monumentul a suferit modificări în timp, ultima mare intervenție care a adus-o la înfățișarea actuală a fost făcută în 19061.

În perioada 15-18 iulie 2011 a fost efectuat un sondaj arheologic la baza clădirii Bisericii Reformate din Zalău, str. Andrei Șaguna, nr.7. Sondajul arheologic (numit convențional „S1/2011”) a fost trasat la cererea Eparhiei reformată de pe lângă Piatra Craiului, în vederea obținerii unor date necesare întocmirii expertizei tehnice care să permită începerea reabilitării monumentului. S-a stabilit o cotă de nivel unică, la + 1,46 m față de nivelul actual de călcare (în text: „NCA”).

Suprafața „S1/2011” - Unitatea de cercetare a fost trasată pe latura de nord a bisericii, în unghiul format de porticul nordic și corpul bisericii, pe latura estică a porticului, așa cum se poate vedea în anexe. Unitatea de cercetare a avut formă triunghiulară în plan, iar laturile sale au avut dimensiunile de: 2,7 x 2,1 x 2,8 m.

Suprafața investigată: 2,66 mp; Structuri zidite: Suprafața „S1/2011” a surprins două ziduri, notate convențional „Z1/2011” și „Z2/2011”.

Zidul „Z1/2011” face parte din aripa de nord a monumentului, aripă edificată în anul 1904. Zidul „Z2/2011” este pe latura vestică a porticului nordic al bisericii. Relația dintre cele două ziduri este una de țesere, atât la nivel de fundație cât și în elevație. Fundațiile ambelor ziduri au fost turnate din ciment cu fragmente mici de cărămidă înneacă. Elevația se distinge față de fundație în primul rând prin materialele și tehnica de construcție folosită. Elevația a fost clădită din cărămizi (dimensiuni: L = 27cm, l = 7 cm) legate cu mortar de ciment, probabil de același tip folosit la fundații.

Stratigrafia: Odată cu edificarea actualei biserici vârful promontoriului a fost nivelat. Diferența de nivel este sesizabilă la nord-est de biserică, la limita curții bisericii cu cea a oficiului parohial reformat. O altă dovadă cu privire la amenajarea terenului odată cu ultima mare intervenție asupra bisericii constă în descoperirea la aproximativ 0,20 m adâncime față de nivelul actual de călcare (plus încă 0,20 m grosimea aleii de ciment) a primului mormânt.

Sterilul din punct de vedere arheologic este un lut galben-cenușiu, notat convențional cu „1”.

Nivelul notat cu numărul „5” este un pământ cenușiu, nisipos cu foarte puțin pigment de var, cărămidă extrem de fragmentară și piatră sfărmată. În acest nivel au fost descoperite trei morminte (M5/2011, M6/2011 și M7/2011) și alte oase umane răvășite.

Sub alea de beton modernă (notată convențional cu numărul „4”), groasă de aproximativ 0,20 m, a urmat un nivel de pământ cenușiu cu consistență lutoasă, amestecat cu pigmenți de var, piatră și cărămidă extrem de fragmentară. În acest strat au fost identificate primele 4 morminte (M1/2011, M2/2011, M3/2011 și M4/2011). Stratul a fost notat convențional cu numărul „6”.

Morminte: Au fost surprinse rămășițele pământești a 7 indivizi plus alte oase umane răvășite prin

săparea ultimelor morminte.

Mormintele au fost notate în ordinea descoperirii lor. Acestea sunt după cum urmează:

M1/2011

Suprafața: S1/2011.

Categoria de vârstă: adult.

Adâncimea: - 0,40/0,50m față de NCA (1,86/1,96 m W).

Starea în care a fost găsit: scheletului i-au fost secționare picioarele odată cu edificarea bisericii actuale. Au fost descoperite cuie de fier, lucru care indică prezența unui sicriu.

Poziția: a fost întins pe spate cu privirea spre est și brațele pe lângă corp. Craniul a fost parțial distrus datorită presiunii pământului.

Relații stratigrafice: Mormântul a fost săpat într-un nivel cenușiu cu consistență lutoasă, amestecat cu pigmenți de var, piatră și cărămidă extrem de fragmentară.

M2/2011

Suprafața: S1/2011.

Vârsta: adult.

Adâncimea: -0,84m față de NCA (-2,30 m W).

Starea în care a fost găsit: în săpătură i-au fost găsite doar părțile inferioare ale picioarelor, restul fiind distrus de construcția zidului Z2/2011. Descoperirea cuielor din jurul scheletului indică folosirea unui sicriu.

Poziția: întins pe spate, orientat vest-est.

Relații stratigrafice: mormântul a fost săpat într-un nivel de pământ cenușiu cu consistență lutoasă, amestecat cu pigmenți de var, piatră și cărămidă extrem de fragmentară.

M3/2011

Suprafața: S1/2011.

Vârsta: adult.

Adâncimea: -0,80m față de NCA (-2,26 W).

Starea în care a fost găsit: oasele erau extrem de prost păstrate. Partea stângă a scheletului a fost distrusă în totalitate, inclusiv craniul, odată cu săparea gropii mormântului M4/2011.

Poziția: întins pe spate, orientat vest-est și brațul drept pe lângă corp.

Relații stratigrafice: Partea stângă a scheletului a fost distrusă odată cu amenajarea mormântului M4/2011.

M4/2011

Suprafața: S1/2011.

Vârsta: adult.

Adâncimea: -0,80 m față de NCA (-2,26 m W).

Starea în care a fost găsit: A fost surprinsă doar partea dreaptă a scheletului în S1/2011, restul fiind suprapus de profilul de nord al S1/2011. Starea de conservare a oaselor a fost extrem de precară.

Poziția: întins pe spate cu brațul drept pe lângă corp și piciorul drept flexat din genunchi.

Relații stratigrafice: a tăiat mormântul M3/2011.

M5/2011

Suprafața: S1/2011

Vârsta: adult

Adâncimea: - 1,05 m față de NCA (2,51 m W)

Starea în care a fost găsit: Schelet a cărui umăr și braț superior drept a fost deranjat de săparea gropii fundației zidului Z2/2011. De asemenea partea inferioară a picioarelor a fost distrusă odată cu săparea șanțului fundației zidului Z1/2011. Starea de conservare a oaselor a fost destul de precară.

Poziția: întins pe spate cu privirea spre est, mâinile pe lângă corp.

Relații stratigrafice: Contemporan cu M6/2011.

M6/2011

Suprafața: S1/2011.

Vârsta: copil (adolescent?).

Adâncimea: - 1,10 m față de NCA (- 2,56 m W).

Starea în care a fost găsit: Schelet aproximativ întreg. Craniul i-a fost distrus datorită presiunii pământului. Starea de conservare a oaselor a fost relativ precară.

Poziția: Întins pe spate cu mâinile pe lângă corp

Relații stratigrafice: A fost contemporan cu M5/2011. Brațul stâng al M5/2011 a fost petrecut peste brațul drept al lui M6/2011. Cele două schelete, extrem de apropiate și oasele fiind păstrate în conexiune anatomică, indică faptul că este vorba de un mormânt comun.

M7/2011

Suprafața: S1/2011.

Vârsta: adult

Adâncimea: -1,10 m față de NCA (- 2,56 m W).

Starea în care a fost găsit: brațul stâng și parțial piciorul stâng au fost deranjate

Labele picioarelor i-au fost retezate odată cu turnarea fundației zidului Z1.

Poziția: întins pe spate cu privirea spre răsărit și brațul drept pe lângă corp.

Relații stratigrafice: este ulterior mormântului M6/2011 deoarece groapa lui M7/2011 a afectat brațul stâng al lui M6/2011.

Informații suplimentare online

[Raportul 4867 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
